

Miljøministerens besvarelse af samrådsspørgsmål C, stillet af Per Clausen (EL) og samrådsspørgsmålene AN, AO og AP, stillet af Steen Gade (SF)

Spørgsmål C:

”Vil ministeren redegøre for, hvilke initiativer hun vil tage for at forhindre, at tilledning af drænvand ødelægger resultatet af initiativer, andre borgere har gennemført som et led i naturgenopretning, som vi har set det i forbindelse med Villerslev Mose?”

Spørgsmål AN:

” Vil ministeren tage initiativ til at ændre lovgivningen - herunder vandløbsloven - så det klart fremgår, at al forurening gennem dræn bliver omfattet af "forureneren betaler - princippet"?”

Spørgsmål AO:

” Hvordan har ministeren tænkt sig - som del af opfyldelse af EU's vandrammedirektiv - at udforme krav og regelsæt, der renses drænvand, før det løber ud i vandløb, søer, moser og engområder?”

Spørgsmål AP:

”Vil ministeren sikre, at der skabes et lov- og administrationsgrundlag, der fremover utvetydigt fastslår, at det ikke er lovligt at forurene anden mands ejendom og virksomhed gennem dræn samt ændre lovgivningen, så tilførsel af næringsstoffer, pesticider m.m. gennem drænrør til søer, moser og vandløb også bliver omfattet af "forureneren betaler-princippet"?”

Svar

Jeg vil besvare spørgsmålene samlet.

Der har i den senere tid været en del debat om, hvorvidt der skal fastsættes krav til kvaliteten af det drænvand, der kommer fra landbrugsarealer.

En debat der har sit udgangspunkt i en konkret sag fra Vil- lerslev Mose i Nordjylland, hvor en ejer af en lystfiskersø har konstateret en pludselig opblomstring af vandplanter i søen. Vandplanterne har forringet mulighederne for at fi- ske i søen. Søens ejer mener, at de mange vandplanter skyldes, at søen får tilledt næringsrigt vand fra dræn som afvander de omkringliggende landbrugsarealer.

Den konkrete sag fra Villerslev Mose, kan jeg ikke komme nærmere ind på. Det håber jeg, at der er forståelse for.

Indledningsvis kan jeg oplyse, at Miljøministeriet definerer en udledning af fosfor og kvælstof fra landbrugsarealer via drænvand, som en diffus udledning til vandmiljøet. En udledning der normalt fordeler sig over mange små dræn, der hver især løber ud i fx et vandløb. Det vil sige, at udledninger fra markdræn ikke defineres som punktkilder, som vi kender det fra andre virksomheder, hvor der er tale om en samlet udledning fra virksomheden til vandmiljøet.

Jeg kan i denne sammenhæng oplyse, at også Danmarks Miljøundersøgelser oplyser, at de også i deres arbejde betragter fosfor og kvælstofudledningen fra dræn som diffus forurening af næringsstoffer og altså ikke betragter dræn som punktkilder.

Med hensyn til at begrænse udledningen af næringsstoffer til vandmiljøet er landbruget underlagt en omfattende regulering efter såvel Miljøministeriets lovgivning som Fødevareministeriets lovgivning. En regulering, der tager udgangspunkt i tilførslen af næringsstoffer til jorden, altså ved kilden. Baggrunden herfor er, at der er en klar sam-

menhæng mellem mængden af næringsstoffer, der tilføres jordoverfladen, og udledningen af næringsstoffer til vandmiljøet. En sammenhæng, der løbende er valideret i forbindelse med både overvågningen og evalueringen af vandmiljøplanerne.

Vi taler om en generel regulering, som er helt i overensstemmelse med ”forureneren-betaler-princippet”, som efterlyses i spørgsmålene. Det er samtidig væsentligt at bemærke, at den måde at regulere på, gør det muligt at opretholde en effektiv kontrol og at føre et effektivt tilsyn.

Fødevareministeriets lovgivning sikrer den generelle regulering af, hvor meget gødning, der må tilføres til arealerne. Som udgangspunkt må der i dag kun gødes til et niveau, der er cirka 10 % under det økonomisk optimale. At der ikke gødes over dette niveau skal fremgå af gødningsregnskaberne, som landmændene hvert år indsender til Plantedirektoratet.

Fødevareministeriets regulering suppleres med Miljøministeriets generelle regler for anvendelse og opbevaring af husdyrgødning. Miljøministeriets regler indebærer bl.a. begrænsninger for, hvornår og hvordan husdyrgødning må

udbringes på markerne. De er dermed med til sikre, at der opnås bedst mulig udnyttelse af husdyrgødningen, og at tabet af næringsstoffer begrænses mest muligt.

I forhold til vandmiljøet er det især de skærpede krav til nitratudvaskningen og til fosforoverskuddet i visse områder, der er relevant. Dræningsforholdene på ejendommen har i den forbindelse konkret betydning for, hvor meget fosfor der må tilføres arealerne med husdyrgødning – jo større risiko, der er, for at der udledes fosfor til vandmiljøet, jo mindre fosfor må der tilføres til jorden. Derfor skal der bl.a. oplyses om dræningsforhold, når en ejendom ansøger om miljøgodkendelse.

De skærpede krav i husdyrgodkendelsesloven er ligesom de generelle regler baseret på en erstatningsfri regulering, og de er, som antydnet, en hel central del af Miljøministeriets regulering af landbruget.

Som det er fremgået, rummer lovgivningen i dag ikke regler om krav til kvaliteten af det vand, der føres via dræn fra landbrugsarealer. Reguleringen afspejler den viden, vi har i dag om, at vi får langt mere miljø for pengene ved at holde fast i princippet om at regulere ved kilden – dvs.

fortsat at regulere anvendelsen af de næringsstoffer, der udbringes på jorden.

Og denne regulering suppleres nu af det nye régime, som vandplanerne udgør.

I vandplanerne tages der udgangspunkt i, hvad der konkret skal ske for at opnå god tilstand i vandmiljøet i de enkelte vandområder. Og vi sætter ind med indsatser for at nå den ønskede tilstand.

Det vil sige, at indsatserne vurderes individuelt fra vandområde til vandområde. Fastsættelse af generelle krav til kvaliteten af drænvandet fra landbrugsarealer, vil derfor ikke kunne tilgodese de individuelle krav, der skal til for at opnå målopfyldelse.

Med den viden vi har i dag, er det derfor min klare opfattelse, at lovgivningen ikke skal ændres – jeg vil således fastholde, at man fortsat ikke skal regulere ved at fastsætte krav til indhold af næringsstoffer i drænvandet, der udledes til vandmiljøet.

Det udelukker ikke, at der kan komme nye virkemidler på banen - eksempelvis drænfiltre som de er gået i gang med at forske i på Aarhus Universitet. Drænfiltre er en ny teknologi, som vi må se på, når resultaterne foreligger.

Jeg vil her tilføje, at tilledning af drænvand i visse særlige situationer kan være omfattet af reglerne om beskyttede naturtyper efter naturbeskyttelsesloven. Efter loven skal der søges om dispensation, før der kan foretages nydræning eller andre tiltag, som ikke kan betragtes som almindelig vedligeholdelse.

Der blev også spurgt til pesticider. Med hensyn til pesticider er det korrekt, at de via drænvand kan ende i søer og vandløb. Og det er selvfølgelig en ting, jeg tager meget alvorligt. I godkendelsesordningen for pesticider har vi da også fokus på pesticiders effekt på plante- og dyrelivet i vandløb og søer. Spørgsmålet er, om koncentrationerne kan nå op på et så højt niveau, at der kan være tale om uacceptable effekter. Hvis dette er tilfældet for visse anvendelser, kan vi ikke godkende disse.

Derfor har jeg nu gennem Grøn Vækst taget initiativ til, at der gennemføres en systematisk kortlægning af pesticidbe-

lastningen gennem drænvand, for at sikre at krav til vandkvaliteten kan overholdes, og for om nødvendigt at justere godkendelsesordningen. Resultatet forventes i slutningen af 2011.

Gennem Grøn Vækst sætter vi også ind for at beskytte vandmiljøet. Regeringen er i gang med at indføre en intelligent pesticidafgift, som sikrer, at de pesticider, der udgør den største belastning for miljø og sundhed, bliver belagt med den højeste afgift.

Samtidig vil vi fremsætte et lovforslag om at indføre dyrknings- og sprøjtefri randzoner langs vandløb og søer, så vi sikrer bedre levevilkår for fisk og andre dyr og planter i vores vandløb og søer.

Endelig vil jeg nævne, at vi sidste år skærpede reglerne for landbrugets vaskepladser, så vaskevand med rester af pesticider ikke ender i vores grundvand eller vandløb og søer.

Samlet set mener jeg derfor, at vi med den nuværende viden ikke skal indføre ny regulering i form af krav til drænvandet.